

[Wilhelm]

ligge til efter, at vi havde fået afklaret disse afstemninger.

Jeg vil anbefale tingets medlemmer at stemme imod denne udsættelse af anden behandling, så vi i hvert fald får afklaret de ting, vi kan få afklaret i dag. Vi ved alle sammen, at det ikke bliver det endelige resultat på nogen som helst måde.

Formanden:

Jeg vil gerne bekræfte, at disse korte bemærkninger alene er til proceduren, som også hr. Wilhelm nævnte.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg synes, at hr. Anker Jørgensens forslag er udmærket. Der er ikke grund til at trække andre stridigheder op her i salen. Vi har markeret, hvordan vi ønsker det, og jeg tror, at der kan nås et godt resultat i udvalget efter diskussionen her i salen. Jeg takker for det.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Efter det, der er sket her i dag under debatten, synes jeg også, det vil være rimeligt, at man, inden vi stemmer ved anden behandling, får mulighed for på ny at få klaret tingene af. Jeg sagde i mit første indlæg, at efter en afstemning i dag var det spørgsmålet, om man overhovedet kunne få nogen funktionsdygtig lov ud af dette. Lad os dog prøve at nå til det resultat, vi alle ønsker, nemlig en funktionsdygtig lov.

Hermed sluttede forhandlingen om det fremsatte forslag.

Formanden:

Som før nævnt foreslår jeg, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget.

Hvis ingen gør indsigelse betragter jeg dette forslag som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 183:

Forslag til lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v.

(Fremsat 13/4 83. Første behandling 21/4 83. Betænkning 25/5 83).

Der var stillet 46 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden:

Jeg skal gøre opmærksom på, at der er en rettelse til betænkningen, der er omdelt på blad nr. 846.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene samt spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Lykketoft (S):

Det er forståeligt, at de interessegrupper, der står bag pensions- og forsikringsordningerne, har søgt at gøre deres synspunkter gældende under folketingsudvalgets behandling af realrenteafgiften. Vi har været ude for en lang række henvendelser og, som det også var ventet, en betydelig pression for at få ændret og afsvækket afgiften.

Denne pression har vi måttet tilbagevise, således at forligsaftalerne fra december og februar også med den afgivne betænkning står uanfægtede, hvad enten det gælder begrænsningen i den såkaldte underskudsfrøring, kravet om større omkostningsfradrag, en mildere overgangsordning eller varige fritagelser for aktuelle pensioner. Pensions- og forsikringsinstitutionernes krav kan ikke imødekommes, hvis vi skal fastholde realrenteafgiften som det mest effektive bidrag til at rette op på statsfinanserne uden at øge arbejdsløsheden og uden at vælte nye byrder over på de svageste samfundsgrupper.

Det forslag, der nu foreligger med ændringsforslagene fra ministeren, kan over årene under realistiske forudsætninger sagtens sikre i hvert fald en gennemsnitlig realforrentning på 3 pct., også selv om realrenten i samfundet i perioder skulle komme ned under 3½ pct.

[Lykketoft]

Under udvalgsarbejdet har vi fået bekræftet, at en sådan realforrentning vil give en rimelig samlet pensionsdækning og en balance i forhold til tjenestemandspensionerne, som det også har været ønsket hos det flertal, der står bag ved lovgivningen. Det forudsætter, at de gældende regler om samordningsfradrag og om folkepension bevares. Hvis de gør det, vil lønmodtagere med fuld anciennitet som tjenestemænd og som overenskomstansatte få nogenlunde samme pensionsdækning.

Der har fra visse sider været rejst tvivl om socialdemokratiets vilje til at fastholde denne balance også i fremtiden. Jeg skal fastslå på mit partis vegne, at vi ikke vil gå ind i ændringer af reglerne om samordningsfradrag og folkepension på en sådan måde, at den balance, der er tilsigtet mellem overenskomstpensionerede og tjenestemandspensionerede, forrykkes ud over det, der ligger i vedtagelsen af realrenteafgiften.

Socialdemokratiet er helt indforstået med de ændringsforslag, ministeren har stillet. Siden lovforslaget i midten af april kom frem, har det været aftalt, at forligspartierne skulle mødes igen inden betænkning og se, om der var kommet nye momenter. Det har vi gjort, og vi er på helt udramatisk vis endes om – i modsætning til det indtryk, man lidt fejlagtigt kan have fået igennem pressen – disse fornuftige tekniske tilretninger. Det er også et resultat af det videre arbejde, der er sket i ministerierne sideløbende med behandlingen i skatte- og afgiftsudvalget, idet enkelte direkte fejl er rettet. En væsentlig forenkling i forhold til pengeinstitutternes ordninger er nået.

Endelig er der sket en flytning af indbetalingstidspunktet for afgiften til sidst på året. Det sidste er den eneste økonomisk betydningsfulde lempelse for pensionsordningerne, og den er rimelig, eftersom det oprindeligt foreslåede betalingstidspunkt ville afskære muligheden for i det enkelte år gennemsnitligt at nå en realforrentning på de 3½ pct. Jeg tror, det er rigtigt at sige, at ingen havde skænket betalingstidspunktets betydning større opmærksomhed ved første behandling. Der er tale om et moment, vi først rigtig er blevet gjort opmærksomme på under behandlingen, og derfor har det også været rimeligt at foretage denne tilretning.

Med hensyn til det eneste ændringsforslag, der ikke er stillet af ministeren for skatter og afgifter, det radikale ændringsforslag, vil jeg blot sige, at det vil vi stemme imod. Vi er meget lidt imponerede af den attitude, det radikale venstre har valgt at indtage, fordi partiet for en gangs skyld ikke er med i et forlig. Nogen skal jo påtage sig at varetage interesseorganisationernes synspunkter i folketinget. I denne sag er advokaterne for pensions- og forsikringsverdenen altså blevet BZ-koalitionen imod resten af verden. Jeg har mine meget store tvivl om, hvorvidt noget af de to partier overhovedet har hjertet med i deres opposition mod realrenteafgiften, og jeg vil sige for de radikales vedkommende, at det vel ville være en lidt ynkelig opportunisme, hvis man endte med at gå imod realrenteafgiften.

Gammelgaard (KF):

Jeg bemærkede hr. Lykketofts erklæring vedrørende socialdemokratiets stilling til samordningsfradrag og folkepension på baggrund af det lovforslag, der ligger her. Jeg kan sige, at det konservative folkeparti har den samme opfattelse, som hr. Lykketoft har givet udtryk for.

I øvrigt skal jeg kommentere lovforslaget og de stillede ændringsforslag således: efter regeringsskiftet i september 1982 måtte regeringen hurtigt mindske det katastrofalt store statsunderskud i 1983 og 1984. Regeringen måtte ud over de mulige besparelser have indtægter i statskassen. Regeringen foreslog en 2½ pct.s afgift på formuen bag de kommende pensionsordninger i forsikringsselskaber, pengeinstitutter, pensionskasser m.v. Denne afgift skulle opkræves i 1983 og 1984. Regeringen kunne ikke finde flertal for sin 2-årige formueafgift. Socialdemokratiet stillede den betingelse for at skaffe regeringen flertal for en formueafgift overhovedet, at denne afgift blev 1-årig, og at den blev efterfulgt af en varig rentebeskatning. Da regeringen ikke kunne skaffe et andet flertal for denne del af sin inflationsbekæmpende politik, og da der var fare for, at pensionsbeskatningen ellers blev mere omfattende og ville få et helt uantageligt indhold på en række punkter, indgik regeringen forlig med socialdemokratiet om en rentebeskatning fra og med 1984.

[Gammelgaard]

Fra vor side har vi ikke mindst i forbindelse med det foreliggende lovforslag hæftet os ved følgende: realrenteafgiften gælder kun afkast og investeringer efter 1. januar 1983. Der bliver mulighed for et pensionsafkast på inflationsdækning plus $3\frac{1}{2}$ pct. efter beskatning i de år, hvor realrenten overstiger $3\frac{1}{2}$ pct. Såfremt afgiftsgrundlaget bliver negativt, hvis renten altså bliver mindre end prisstigningen, kan det negative beløb fradrages i afgiftsgrundlaget for de nærmest følgende 5 afgiftsår.

Aftaleparterne har lovet hinanden ikke at medvirke til nogen yderligere afgifts- eller skattelovgivning vedrørende den pensionsopsparing, der er sket inden 1. januar 1984. Der gribes ikke ind i bestående garanterede kontrakter, livrenter m.v. med realrentebeskatning.

Med en vedtagelse af det foreliggende lovforslag vil der være en stærk tilskyndelse til aktive investeringer, idet afkast af aktier og fast ejendom fritages for realrenteafgift, og det samme gælder indeksobligationer. Realrenten og inflationsdækningen svarer til udviklingen i tjenestemandspensionerne.

Under udvalgsbehandlingen af lovforslaget er der gjort opmærksom på, at der ikke friholdes $3,5$ pct., men kun ca. $3,3$ pct. realrente for beskatning. Årsagen er, at afgiften ifølge lovforslaget kræves indbetalt den 15. juli. Denne indvendning imod lovforslaget har skatteministeren taget til efterretning, og han har stillet ændringsforslag, så afgiften først vil blive opkrævet ved årets udgang.

Det har været hævdet, at f.eks. forsikrings-selskabernes administrationsomkostninger ville hindre en $3\frac{1}{2}$ pct.s realrente efter beskatning, men disse indvendinger har ikke kunnet holde. Selskaberne har i forvejen fradrag for de afholdte omkostninger i deres selskabsskattepligtige indkomst. På trods heraf indrømmes institutionerne et skematisk fradrag på 1 pct. af afgiftsgrundlaget under hensyn til udgifterne til formueforvaltning. I et vist omfang kan samme omkostninger altså fradrages 2 gange, dels i afgiftsgrundlaget, dels i den selskabsskattepligtige indkomst.

I øvrigt går et af de stillede ændringsforslag fra skatteministeren ud på, at denne skal have bemyndigelse til at gennemføre tekniske lettelser vedrørende administrationsbestemmelserne, ja, det indeholdes i virkeligheden i flere af ændringsforslagene. Generelt set be-

mærker vi, at skatteministerens ændringsforslag vil føre til lempelser for opsparene og deres institutioner.

Endelig har der været fremført krav om, at staten skulle garantere, at der hvert år blev en realrente på $3,5$ pct. Alle de beregninger, vi kender, viser, at realrenten normalt ligger under $3,5$ pct. Staten kan ikke garantere sparerne, at deres penge får en bestemt forrentning. Derimod giver loven som nævnt mulighed for modregning, hvis realrenten bliver negativ.

Den typiske pensionsopsparing hviler på årlige indbetalinger til en pensionskasse, et pengeinstitut eller et forsikringsselskab. Disse indbetalinger fradrages helt eller delvis, for egentlige pensioner helt, i den skattepligtige indkomst. De fleste pensionsmidler ombyttes i vedkommende institution med obligationer eller andre værdipapirer, som i de senere år ofte har givet op til 20 pct. i rente. Inflationen har samtidig været på 9-13 pct., sådan at nyplaceringers realværdi år for år er steget unormalt kraftigt. Det er altså den unormale samfundsøkonomi, der danner baggrund for en stor og for pensionisterne ofte uventet stigning i en del af pensionsformuerne og de senere følgende udbetalinger.

Regeringen havde kun anset det for nødvendigt at indskrænke realrenten i de 2 år, hvor økonomien skal vendes, 1983 og 1984, men under forliget blev regeringen altså nødt til at medtage senere år i beskatningen. Til gengæld blev beskatningen udformet sådan, at den efterhånden falder væk, når de unormale tider og den høje realrente ophører.

En pensionist, der har haft sin pensionsindbetaling løbende i nogle år, har i årene forud for 1983 hvert år fået sine forventninger til pensionens størrelse skruet op, selv om indbetalingerne måske har været konstante. Det skyldes realrentens unormale højde. I de kommende år vil vedkommende se sine pensionsmidlers forrentning forringet med beskatningen. Til gengæld vil især de nuværende og kommende pensionister nyde godt af den lavere inflation, som bliver resultatet af regeringens politik, og pensionsbeskatningen er en del af denne politik, der sikrer realindkomsten. Hvis regeringens politik lykkes, vil de kommende pensionister på trods af formueafgift og realrentebeskatning blive betydelig gunstigere stillet, end de ellers

[Gammelgaard]

ville være blevet. Det skyldes prisernes langsomme vækst.

Princippet i renteskatten er som nævnt, at man for at undgå skat med tilbagevirkende kraft friholder de papirer, der er købt forud for 1. januar 1983. Lovens andet princip er, at man giver mulighed for en realforrentning på 3,5 pct., når skatten er betalt. For det tredje gribes der ikke ind i bestående kontrakter. Disse 3 principper skal anvendes på et i sig selv indviklet forsikrings- og pensionssystem. Desuden skal de anvendes på en sådan måde, at det ikke er ligegyldigt, hvilke papirer pensionsopsparernes penge placeres i. En god forvaltning skal give højere realrente for sparerne.

Det siger sig selv, at en sådan beskatning må ske efter en indviklet formel. Der må gennemsnitsregler til, der er så retfærdige, at man ikke træder den enkelte forsikringstagers interesser for nær. Under lovforslagets udformning har der været enighed mellem de sagkyndige og skatteministeriet om, at en sådan indviklet formel var at foretrække fremfor et system med uretfærdigheder og mangler. Den pågældende formel skal ligesom de beregninger, der ligger bag ethvert forsikringsforhold, kunne læses og benyttes af sagkyndige, institutionerne og skattevæsenet. Det er disse sagkyndige, også i forsikringsselskaber m.v., der har været med til at vælge formelen. Under disse forhandlinger har forsikringsselskaberne, pensionskasserne, bankerne og sparekasserne fået en lang række særønsker til lovgivningen opfyldt.

Fritagelse for beskatning af aktier i 1984 og fremover er egnet til at påvirke investeringerne. I næsten alle pensionskasser og forsikringsselskaber m.v. er der plads til en betydelig forøgelse af aktiebeholdningerne, uden at lovens rammer overskrides. Denne forøgelse af aktiekøb til forsikringsformål m.v. stimuleres af, at beskatningen ikke finder anvendelse på aktieudbytter. Den forøgede efterspørgsel efter aktier vil betyde, at nye og gamle virksomheder i højere grad kan skaffe investeringskapital ved nytægning af aktier. Det kan tilføre den danske børs ny betydning som formidler af risikovillig kapital.

Afslutningsvis: det er ikke med begejstring, at det konservative folkeparti stemmer for formueafgift og realrenteafgift, men den

økonomiske situation har nødvendiggjort et indgreb som det, der her foreslås.

Anders Poulsen (V):

Den lange række af ændringsforslag fra ministeren til lovforslaget om realrenteafgift har alle det tilfælles, at de i betydeligt omfang forbedrer pensionsopsparingsens vilkår i forhold til det oprindelige forslag. Venstre hilser derfor ændringsforslagene med tilfredshed. Ved førstebehandlingen her i tinget lagde vi heller ikke skjul på, at vi ønskede disse forbedringer. Vi pressede på for at få dem, og vi glæder os naturligvis over, at det er lykkedes at få dem.

Muligheden for forbedringer af det oprindelige forslag har forståeligt nok været genstand for diskussion samt en dybtgående behandling og undersøgelse i udvalget. En betydelig del af kræfterne er anvendt på undersøgelser af muligheden for opnåelse af 3,5 pct. skattefri realrente. Efter ændringsforslagenes vedtagelse er der ikke længere tvivl om, at denne mulighed er til stede. Men i øvrigt er 3,5 pct.-diskussionen i sig selv ikke særlig interessant. 3,5 er ikke noget helligt tal i den forbindelse. Det drejer sig derimod om, at de private pensionsordninger ikke stilles ringere end tjenestemandspensionerne for så vidt angår pensionsdækningsmulighed ud fra i øvrigt ensartede forudsætninger. En entydig og klar bedømmelse af de kommende års mulighed for opnåelse af dette tror jeg det er rigtigt at sige ikke kan gives på nuværende tidspunkt. Det kræver f. eks. kendskab til det fremtidige forhold imellem realrente og real lønstigninger, og det kender naturligvis ingen.

Imidlertid tyder det på, at lovgivningen efter vedtagelse af ændringerne rammer rigtigt på dette område, hvilket jo også forudsættes i bemærkningerne til lovforslaget – se i den forbindelse side 2, sidste afsnit, og ministerens svar til udvalget ad spørgsmål 36 på bilag 30.

Hvis fremtiden imod forventning viser, at de private ordninger ikke kan opnå en tilsvarende pensionsdækning som tjenestemandspensionerne, må der efter venstres mening – og jeg går ud fra, at det også er tilfældet for de øvrige forligspartier – ligge det i de anførte henvisninger, at lovgivningen så må justeres med henblik på opnåelse af det rigtige og

[Anders Poulsen]

hensigtsmæssige forhold mellem private og offentlige pensioner.

Det administrativt komplicerede lovstov gør, at vi i venstre er tilfredse med den bemyndigelse til ministeren, der ligger i ændringsforslagene med hensyn til visse tekniske lempelser, men det er også venstres opfattelse i forbindelse med det komplicerede, at denne lovgivnings fremtidige virkninger nøje bør og skal følges fra politisk hold.

Jeg kan på venstres vegne anbefale, at man stemmer for de af ministeren stillede ændringsforslag.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg skal ikke gå ind i en kommentar til de enkelte ændringsforslag, men blot sige, at vi har skønnet, at de deler sig i to grupper. Den ene gruppe er en række ændringsforslag, der præciserer nogle ting, og som giver ministeren beføjelser til nogle ting. Den anden gruppe ændringsforslag handler om at lempe lovforslaget. Der er bl. a. lempet på overgangsordningerne, der er lempet i forhold til indbetalingstidspunktet, og så er der sket en lille smule på pantebrevsområdet. Disse lempelser vil vi gå imod. Man skal tænke på, at pensionsopsparing stadig væk – også uden disse lempelser – vil være den bedste form for opsparing, vi har, den, der giver de fleste renter.

Grunden til, at jeg går herop, er, at hr. Gammelgård siger: nu regner vi med, at de ministerbeføjelser, der kommer til at ligge i loven på baggrund af ændringsforslagene, vil blive brugt til gavn for dem, der sparer op til pensionering. For os betyder ministerbeføjelserne og de præciseringer, der ligger heri, at vi regner med, at provenuet skal være det samme, men at ministeren inden for de rammer, der foreligger, og inden for det provenu, der er beregnet, kan lave nogle præciseringer og kan gå ind og afklare nogle af de måske uafklarede punkter, der vil være.

Som man også kan se af betænkningen, har vi tænkt os at stemme for en del ændringsforslag – det er dem, vi regner med er præciseringer – mens vi vil stemme imod de lempelser, der foreslås.

Askjær Jørgensen (FP):

Det lovforslag, der er til anden behandling nu i folketinget, er et lovforslag, der handler om løftebrud.

Der er en række lønmodtagere, der har haft ansættelse under visse betingelser, og man har aftalt lønvilkår under visse forudsætninger. Disse lønmodtagere skal nu have et gok i tuden af et folketingsflertal. Det er såvel SF som socialdemokraterne og regeringspartierne, der ønsker at svigte lønmodtagerne. Man siger til borgerne i dette samfund: de forudsætninger, I har taget job under, de forudsætninger, hvorunder I har aftalt jeres lønvilkår, skal aldeles ikke være gældende, dem sætter vi ud af kraft. Det svarer til, at man f. eks. har inddraget dyrtidspensioner, og mange andre ting, som f. eks. SF har vendt sig imod. Det er karakteristisk, at et parti som SF, der påberåber sig at varetage lønmodtagernes interesser, nu er med til at stjæle fra lønmodtagerne. Men det er altså tingenes tilstand. Vi har nu netop hørt, at ordføreren for SF ikke vil være med til at lempe lovforslaget, ikke vil være med til at retfærdiggøre det en smule, tværtimod vil man forstærke tyveriet fra lønmodtagerne.

Jeg synes, det er glimrende, at vi her har fået SFs stilling i forholdet til lønmodtagerne sat i den rigtige belysning. Vi ved altså, at SF under ingen omstændigheder vil støtte lønmodtagerne. Tværtimod vil man hellere end gerne være med til at stjæle mest muligt fra lønmodtagerne, og det dér med at respektere, hvad lønmodtagerne har aftalt, det blæser man på. Indgåede aftaler mellem arbejdstagere og arbejdsgivere blæser fru Marianne Bentsen-Pedersen og SF på, så det brager. Det er realiteterne. SF blæser på indgåede aftaler mellem lønmodtagere og arbejdsgivere.

Vi betragter samtlige ændringsforslag stillet af ministeren for skatter og afgifter som ændringsforslag, der gør forslaget lidt mere moderat. Vi skal ikke gå ind i den tekniske virkning af de enkelte ændringsforslag, men skal meddele, at når ministeren ønsker, at lovforslaget skal se sådan ud, skal vi ikke modsætte os det. Vi skal dog meddele, at de ændringsforslag, der er stillet af det radikale venstre, vil vi stemme for, for vi synes, at de gør det endnu mere rigtigt.

Men når vi siger, at vi stemmer for regeringens ændringsforslag – de ændringsforslag, der er stillet af ministeren for skatter og

[Askjær Jørgensen]

afgifter og tiltrådt af det store flertal – har vi ikke dermed sagt god for lovforslaget, heller ikke for ændringsforslagene. Vi vil ikke tage ansvaret for det, der kommer til at foreligge, og heller ikke for det, der ligger forude. Vi vil tillade os at vaske vore hænder her og sige, at det her vil vi hverken have lod eller del i.

Det er muligt, at der er nogle af ændringsforslagene, vi burde stemme imod, men når forligspartierne ønsker, at det skal se sådan ud, må forligspartierne altså tage ansvaret for, hvordan det kommer til at se ud.

Vi kunne også have stillet en række ændringsforslag, men vi foretrækker altså at sige, at det foreliggende lovforslag kan vi ikke tiltræde.

Disse mange milliarder kroner, der ligger i opsparede pensionsformuer, er selvfølgelig for en stor dels vedkommende udskudt skat. Det er nok lidt over halvdelen af de gigantiske beløb, der ligger der, som består af udskudt skat. Det er klart, at når vi kommer ud i en økonomisk udvikling i samfundet, hvor vi får et meget højt renteniveau, kan denne høje rente medføre, at disse opsparede pensionsmidler kommer ud for en enorm vækst. Vi var vel ved at nå dertil, da den socialdemokratiske regering kørte fast og tog sit gode tøj og gik, at kapitalen kunne fordobles på 3½ år. Man kunne vel også forudse, at hvis vi beholdt det renteniveau, som vi havde for et års tid siden, og der havde været uændret situation i øvrigt, ville der have været over 1.000 mia kr. i opsparede pensionsmidler, når vi nåede frem til ca. 1990.

Det er klart, at det er en uholdbar situation, men fordi man har ført en forkert politik og dermed har fået en uholdbar situation, berettiger dette ikke til, at man skal stjæle fra lønmodtagerne. Det vender vi os kraftigt imod. Gad vidst, om det samme folketingsflertal, hvis den modsatte økonomiske udvikling var indtruffet, således at det, man havde opsparet til sin pension via disse ordninger, var blevet helt, helt udhulet på det groveste – det kan man diskutere om det er i forvejen; den realrenteproblematik er meget interessant, det har vi jo fået belyst, det kan anskues på mange måder, det kan udregnes på mange forskellige måder – så ville være gået ind og have sagt til disse mange mennesker: hov, nu er I altså blevet bluffet, I har indbetalt 10 eller 15 pct. af jeres bruttoløn under

forudsætning af, at I så skulle have pension af en eller anden størrelse, men det kan I slet ikke få, ikke tilnærmelsesvis, så derfor vil vi sandelig supplere op. Nej, det havde det folketingsflertal ikke gjort. Men når man får en økonomisk situation, hvor det ser ud til, at der et enkelt år eller to var noget, der kunne fylde lidt ekstraordinært på, så kommer man og siger: hov, det kan vi ikke acceptere, det kommer vi sandelig og tager fra lønmodtagerne. Det vil altså sige, at hvis der er en lille smule chance for gevinst til dem, der har spillet i dette pensionsopsparingslotteri, så kommer statsmagten og siger: hov, det indtager vi. Men hvis man havde tabt tilsvarende, ville man så være kommet og have sagt: nu fylder vi op i kassen?

Jeg synes faktisk, at hr. Lykketoft skylder at give den klare melding til disse lønmodtagere, som bliver bluffet her, som bliver bedraget her, om socialdemokratiet i givet fald ville have været rede til at gå ind og fylde op. Det tror jeg ikke.

Vi har jo set mange kurver – både talmæssigt opstillet og fine kurver på papiret – der viser, at der har været mange år, hvor realrenten har ligget omkring 0 eller været negativ. Der er ingen, der siger, at der skal modregnes i disse år. Hele holdningen fra forligspartiernes side tyder på, at man under ingen omstændigheder vil gå ind og supplere op vedrørende disse år. Man har heller ikke villet følge den tanke, at det skulle ses over et længere åremål, således at kun hvis realrenten var over disse 3½ pct. over et langt åremål, f. eks. på 5 år, skulle man være gået ind og begyndt at tage af det.

Alt i alt må man sige, at det er dårlige hensigter, der ligger bag ved gennemførelsen af lovforslaget. Det er en dårlig moral, det er meget lidt klædeligt for de partier, der gennemfører det.

Fremskridtspartiet er ikke tilhænger af, at der skal være opmagasineret så voldsomme kapitaler i nogle pensionsopsparingsordninger. Det skal vi gerne erkende, det er vi ikke tilhængere af. Men betingelsen for, at man kan beskatte dem på en eller anden måde, er, at folketinget vedtager en lov, der siger, at pensionerne er totalt skattefrie i udbetalingsøjeblikket. Hvis et folketingsflertal en skønne dag går hen og siger, at den samfundsskurk, som fyldte 80 år den 15. maj 1983, nemlig indkomstskattesystemet, nu skal ophæves, så

[Askjær Jørgensen]

burde man tage fat på disse mange milliarder kroner – 150 mia kr., eller hvor meget det nu er – der ligger i udskudt skat, så burde man tage fat på disse beløb og sige: hov, den udskudte skat skal vi selvfølgelig have gjort op, inden vi indfører det indkomstskattefrie samfundssystem.

Vi skal klart erkende, at mindst halvdelen af det, der står, er udskudt skat, men der er jo ingen, der siger, at nu skal beskatningen i udbetalingsøjeblikket reduceres med 40 pct. – eller hvor meget man nu går ind og skærer i realrenten. Det er der ingen der siger.

Derfor kan man kun konkludere, at det, man har til hensigt her, altså er at stjæle uberegtiget fra en masse mennesker, der i god tro er indgået i nogle ordninger. Det vender fremskridtspartiet sig imod. Vi synes, det er et afskyeligt lovforslag. Vi synes ikke, at de partier, som gennemfører det, kan være det bekendt.

Emmert Andersen (CD):

Vi er nu nået til anden behandling af lovforslaget om realrenteafgiften. Siden første behandling er meget sket: der har været et grundigt udvalgsarbejde, bilagsmængden er nået op over 65 bilag, der er stillet over 100 spørgsmål, mange deputationer er modtaget, der har været adskillige samråd med ministeren, der har været heldagsmøde, og ministeren har stillet 44 ændringsforslag. Sideløbende hermed har der været en livlig debat i pressen.

Lad mig straks slå fast, at CD kan stemme for samtlige ændringsforslag stillet af ministeren. Oven i købet er vi glade for ændringsforslagene. Lovforslaget er nu meget bedre end ved første behandling. Specielt er jeg glad for den besvarelse, der var af spørgsmål 48. Besvarelsen drejede sig om betalingstidspunktet og viste klart, at det med betalingstidspunkt medio juli ikke var muligt at opnå 3½ pct. realrente. Ministeren har taget konsekvensen heraf og rykket betalingstidspunktet, således at det nu med sikkerhed kan fastslås, at der ikke vil blive beregnet afgift, når realrenten er på 3½ pct. og derunder. Det fortjener ministeren megen ros for.

Samtidig har vi med tilfredshed noteret os, at ministeren har imødekommet ønskerne fra pengeinstitutterne om en forenkling af den

matematiske kursopskrivning og om puljeordninger og periodisering.

Herudover er der andre lempelser, f.eks. at beskatning af kursgevinster lempes fra 30 pct. til 20 pct., samt at kurtageudgifter indregnes i afkastet. Herudover er der lempelserne i overgangsbestemmelserne.

Om vi har fået alt med, vil tiden vise. Som tidligere sagt er CD glad for de af ministeren stillede ændringsforslag og vil anbefale, at disse vedtages.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg håber, det var en vildfarelse hos hr. Emmert Andersen, at der sker en lempelse af beskatningen af realiserede kursgevinster. Der sker en anden periodefordeling. Det er ikke givet, at det er en lempelse; det er heller ikke givet, at det er en skærpelse; men det er formentlig en mere hensigtsmæssig måde at gøre det på teknisk.

Bernhard Baunsgaard (RV):

I forbindelse med beskatning af pensionsopsparing har realrenteprincippet nu været fremme i vel snart et par år, og det radikale venstre har været tilhænger af, at man skulle bruge det, når man går til beskatning eller pålægger denne opsparing en afgift. Det er det rigtigste princip. Det vil jeg gerne have sagt til indledning.

Jeg vil gerne takke for, at regeringen har taget det ændringsforslag, vi stillede her i maj måned 1983, og har stillet det selv, hvorved det er sikret gennemførelse.

Jeg er ked af, at man ikke også har kunnet følge os med hensyn til det ændringsforslag, vi senere har stillet, og hvorefter et dårligt år, nemlig når realforrentningen var 2,5 pct. og derunder, kunne give anledning til modregning i kommende gode år. Jeg tror, at det i det lange løb ville have sikret en rimeligere pensionering af private. Jeg håber til gengæld, at dette ændringsforslag ikke er et ændringsforslag, der de allernærmeste år bliver brug for. Noget kunne nok tyde på, at realrenten fortsat vil ligge meget højt. I år vil vi om ikke toppe med realforrentningen så i hvert fald være meget nær ved at have året med størst realforrentning. Realrenten er jo forskellen mellem markedsrente og inflation.

[Bernhard Baunsgaard]

Begge disse er gået ned, men det er inflationen, der er gået mest ned.

Der er én ting, som jeg synes er meget beklagelig, nemlig at man ikke har taget hensyn til de indvendinger, der er kommet fra banker og sparekasser.

Jeg kan minde om, at det også blev omtalt fra specielt venstres ordførers side, da vi havde førstebehandlingen, at det var umuligt for individuelle pensionsopparere at forstå, hvorfor deres afgift blev netop af den størrelsesorden, som den bliver. Bankerne og sparekasserne har dertil sagt, at det bliver meget vanskeligt – hvis muligt – for dem at forklare deres kunder det. Hertil kan man sige: ja men drejer det sig om mere end nogle ganske få? Ja, det drejer sig formentlig om 10 pct. af pensionsopparerne. Lad os bare se væk fra, at det er så stort et område; og spørg: er det ikke det første og mest rimelige retskrav, man kan stille til skattelovgivningen som til al anden lovgivning, at det er muligt for de mennesker, som den rammer, at forstå den? Det har den nuværende skatteminister gang på gang fremhævet, når vi taler om retssikkerhed. Jeg mener, at skatteministeren her ikke er med til at sikre, at folk forstår, hvad der sker, ikke er med til at sikre det væsentligste i retssikkerheden, når det gælder denne afgift eller beskatning.

Jeg skal føje til, at det var sent, vi fik det formuleret af bankerne, og jeg forstår meget vel, at der ikke er tid; hvis vi skal være færdige inden sommerferien. Om det så er nødvendigt at blive færdig inden sommerferien, det skal jeg naturligvis ikke starte en lang diskussion om, for jeg forstår nok, at det er en helt klar betingelse fra socialdemokratiets side. Man håber vel på, at man allerede efter sommerferien overtager regeringen, og så vil man meget gerne have dette prekære område til side.

Men jeg vil godt spørge ministeren, om han ikke er enig med mig i, at det er en rimelig ting, at borgerne forstår, hvad der sker med deres skatter og afgifter. Jeg ser, at ministeren nikker. Nu skal jeg ikke i sådan et forlig presse yderligere. Jeg kan kun sige, at jeg til efteråret vil henvende mig til ministeren og bede om sagkyndig hjælp til at sikre, at denne del af lovforslaget bliver ændret. Det vil jo ikke gå ud over provenuet, men det vil sikre, at borgerne forstår, hvad der sker. Jeg håber, at ministerens embedsmænd

til sin tid kan hjælpe med til at omforme denne del af lovforslaget.

Wilhelm (VS):

Det er klart, at de kolossale skatteprivilegier, som knytter sig til pensionsopsparinger og andre ophobninger, må der gøres noget ved. VS' eget forslag herom mener jeg er enkelt, det er forståeligt, for det består alene i, at skatteprivilegiet fjernes. Der er ikke tale om nogen overbeskatning i forhold til anden indkomst, der er heller ikke tale om beskatning med tilbagevirkende kraft, der er heller ikke tale om, at samme indkomst beskattes to gange. Der er tale om, at man opretholder den progression, der i øvrigt måtte være i indkomstskattesystemet, og der er tale om, at man respekterer de overenskomstmæssige forudsætninger, der var for indgåelse af disse kollektive opsparingsordninger.

Vi har vedkendt os, at der kan være grund til at finde andre modeller. Det skyldes især, at når det drejer sig om langsigtet opsparing, ikke mindst til sådan noget som pensionsformål, kan der være grund til at neutralisere tilfældige udsving af rente, inflation, lønudvikling osv. og lave en værdisikring af disse opsparinger, som svarer til den købekraft, man har af slutlønnen. Det er klart, at det ville bryde med nogle af de principper, jeg nævnte før, men det kunne laves, uden at der var tale om systematiske privilegier, sådan at alle, der havde disse ordninger, også havde sikkerhed for, at den pension, de til sin tid fik, udgjorde den og den bestemte procent af slutlønnen uafhængigt af, hvordan inflationen var forløbet, hvordan renten havde svinget, eller hvordan lønudviklingen havde været. Det finder vi havde været langt, langt bedre, også selv om man var gået ind på overvejelser af den art, som socialdemokratiet startede med sine realrenteideer, som der nu er lavet aftale med regeringspartierne om.

Den aftale, der er lavet, opfylder ikke dette. Lad mig bare nævne, at man sikrer ubeskattet en realrente på 3½ pct. også i perioder som lige netop nu, hvor alle mulige lønmodtagere lider realindkomstnedgange på ca. 3 pct. om året. Der er ikke nogen rimelig korrelation dér, hvis det, man tilsigter, er, at købekraften af pensionen til sin tid skal have et eller andet rimeligt forhold til slutlønnen. Det giver en vilkårlighed, som vi også har set

[Wilhelm]

i beregningerne. Nu har man ganske vist ikke taget de ekstreme eksempler med i beregningerne, men de ekstreme eksempler – som ikke er mere ekstreme, end at det faktisk er dem, vi har oplevet de sidste 4–5 år med faktisk reallønsnedgang, men med en realrente, der er over de $3\frac{1}{2}$ pct. – ville jo føre til, at man simpelt hen efter denne ordning ikke kan vide, om dækningsgraden ved pensionsudbetalingen i forhold til slutlønnen bliver 38–40 pct. eller måske bliver 110–112 pct.

Det er unødvendigt, at det er så vilkårligt. Desuden er det uigennemskueligt, som hr. Bernhard Baunsgaard var inde på. Desværre er alle hr. Bernhard Baunsgaards indvendinger om uigennemskueligheden præcis de samme, hvis vi tager hr. Bernhard Baunsgaards eget ændringsforslag, for han tilslutter sig jo helt og holdent det, der ligger her, undtagen på ét punkt, idet han siger, at man også skal kunne modregne, hvis man har haft en realrente på under $1\frac{1}{2}$ pct. Alle indvendingerne om uoverskueligheden, om dobbeltbeskatningen, om tilbagevirkende kraft og alt det dér, som ingen levende djævel kan gennemskue, gælder fuldt så meget hr. Bernhard Baunsgaards forslag.

Dertil kommer altså, at man opgiver progressionen – de rester, der måtte være af den – når man laver disse generelle ordninger, der gennemføres nu.

Det skal da ikke nægtes, at provenuberegningerne til gengæld ser taltalende ud, når man ser det fra vores synsvinkel. Vi har i årevis sagt, at man burde gøre noget ved de store privilegier. Der skønnes at være et provenu på 4–5 mia kr. første år, voksende til 10–12 mia kr. i det tredje år, og så er der ikke mening i at gætte længere frem. Men det forudsætter jo, at man har denne realrente på over $3\frac{1}{2}$ pct. Hvis vi ser på, hvordan situationen har været i årtierne forud, så har der aldrig nogen sinde været en situation, hvor det var opfyldt, hverken i Danmark eller i udlandet – undtagen i Danmark i den sidste 6–7 års periode og vistnok reelt set kun i den sidste 5 års periode. Alle andre steder og herhjemme på alle andre tidspunkter har betingelserne været sådan, at denne ordning ikke vil give noget provenu, medmindre man får lidt efterslæb, fordi man regner på de gamle obligationsbeholdninger – alt det dér, vi fik opklaret under førstebehandling. I et normalt forløb – hvis man

forestiller sig, at man vender tilbage til det med hensyn til realrente – vil der altså ikke været noget provenu. Vi tror imidlertid, at når man én gang har indført et indgreb over for disse privilegier og én gang har vænnet sig til, at statskassen henter 10–12 mia kr. her – og det kan vel nok ventes at holde bare nogenlunde de første par år, sådan at prognosen om de 10–12 mia kr. i 3.–4. år er rigtig – så vil man ikke kunne give afkald på dem igen, så vil man blive nødt til at finde en ny form, hvor man f.eks. siger, at hvis de erhvervsaktives realløn er faldende, er der heller ikke nogen som helst rimelighed i, at pensionerne skal yngle med ubeskattede $3\frac{1}{2}$ pct. om året. Man vil blive nødt til at ændre ved det her.

Derfor vil jeg ikke afvise, at VS kan hjælpe det her igennem ved tredje behandling. Det ved vi ikke rigtig endnu. Jeg kan sige, at det vil afhænge af, hvordan det går med vores eget pensionsbeskatningsforslag. Det ved vi jo nok så nogenlunde, når det formentlig – det har vi da bedt om – kommer til afstemning på onsdag før tredjebehandlingen af denne realrentebeskatning.

Jeg vil gerne sige til fremskridtspartiet og hr. Askjær Jørgensen, at jeg synes, der er meget rigtigt i fremskridtspartiets kritik, som i første omgang blev rettet imod især SF, når hr. Askjær Jørgensen siger, at fremskridtspartiet sandelig ikke ønsker disse ophobninger og sandelig heller ikke ønsker sådan nogle privilegerede opsparinger – der er også nogle kedelige ting omkring de overenskomstmæssige aftaler osv. i det her – men der var kun noget rigtigt i det, fremskridtspartiet siger på det punkt, hvis fremskridtspartiet så havde kunnet tilslutte sig VS-forslaget, som ikke indeholder noget af den slags, som respekterer overenskomsterne og de vilkår, hvorunder aftalerne om de kollektive pensionsordninger er indgået, og som alene sørger for, at skatteprivilegiet i forhold til de aftaler bliver afskaffet. Men vi ved jo fra fremskridtspartiet og betænkningen om vort beslutningsforslag nr. B 19, at det mener fremskridtspartiet ikke. Så i virkeligheden, når det kommer til stykket, er det den rene udenomssnak, når hr. Askjær Jørgensen bebrejder SFerne, at de går ind for det, der ligger her.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Blot som svar til hr. Wilhjelm's bemærkninger om, at vores forslag, selv om vi fik vores ændringsforslag igennem, ville være akkurat lige så uoverskueligt som det, der foreligger. Jeg vil lige foretage den præcisering, at i de kollektive aftaler vil enhver pensionsopsparens interesser blive varetaget af kollektivet. Han ved, at han deler skæbne med de andre, der går ind på den fælles pensionsaftale. Han har ikke ønsket at træffe en individuel aftale, eller han har ikke kunnet det, fordi det ligger i selve ansættelsesforholdet.

Noget ganske andet er det med den individuelle pensionsopsparende, der har henvendt sig til en bank eller sparekasse for at træffe en individuel aftale. Han har ofte gjort det ud fra ønsket om hele tiden at kunne følge med. Han vil ikke kunne forstå, hvad det er, der sker – jævnfør de bilag, vi har fået fra banker og sparekasser. Det er hans interesse, jeg mener der kunne imødekommes ved, at der blev udarbejdet en særlig regel for beskatning af ham, ikke ud fra ønsket om, at han skal behandles mildere eller strengere, men blot ud fra ønsket om at få en regel, som han kunne overse.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Hr. Wilhjelm har helt ret i, at det beslutningsforslag, der er fremsat af VS, er mere rimeligt på mange områder, ikke har disse uretfærdigheder indbygget i sig som det forslag, vi nu har til behandling. Det skal jeg fuldt ud erkende. Men for at hr. Wilhjelm helt kan forstå vor stillingtagen, skal jeg understrege, at det er fremskridtspartiets klare opfattelse, at der ligger megen udskudt skat i pensionsopsparingerne, men det vil vi ikke være med til at røre ved under nogen omstændigheder, medmindre de, der har indbetalt, får garanteret, at det, de så får udbetalt, altså når de skal have deres pension udbetalt – tillægspensioner, eller hvad man kan kalde det, de har sparet op til – er 100 pct. skattefrit. Betingelsen for, at fremskridtspartiet kan være med til at snakke om beskatning af pensionsopsparing under nogen som helst form, er, at de mennesker, der opsparer, får garanteret skattefrihed for det, de har opspa-

ret, når de skal have det udbetalt. Det er vores udgangspunkt. Det ligger helt klart.

Vi har erkendt, at det laver kludder i samfundsøkonomien, at der ligger 150–175 mia kr. i udskudt skat, når man har et indkomstskattesystem, der tager så gevaldigt meget fra borgerne og giver det ud igen via overførselsindkomster osv. Det giver kludder i samfundsøkonomien. Men vi vil bare ikke lægge navn til, lægge stemmer til at pille ved det, medmindre man kan garantere, at der heller ikke bliver noget med samordningsfradrag og alt det dér halloj, som vi kender, men at man skal kunne spare op til sin pension, og at det, man betaler ind, skal være noget, man har ejendomsret til, som står helt frit. Når vi kan få det garanteret, så er vi til at snakke med. Ikke et sekund for.

(Kort bemærkning).

Wilhjelm (VS):

Så må jeg blot konstatere, at fremskridtspartiet ikke ved, hvad det er for et forslag, det i betænkningen har skrevet at det stemmer imod på onsdag, beslutningsforslag nr. B 19, for det opfylder lige præcis hr. Askjær Jørgensens eneste betingelse, nemlig at så er skattemellemværendet afgjort. Vi er heller ikke tilhængere af dobbeltbeskatning, og hvis man fratages den fradragsfidus, som indeholder et kolossalt privilegium, så mener vi heller ikke, der skal beskattes ved udbetalingen. Det står ganske klart i forslaget.

Og så til hr. Bernhard Baunsgaard. Jeg tror, hr. Bernhard Baunsgaard har ret i, at pensionsopsparerne – uanset om det er kollektive aftaler eller det er individuelle pengeinstitutkontrakter – ikke kan gennemskue en ordning, hvor der nu kommer en realrentebeskatning her, og hvor der også er beskatning ved udbetalingen. Om de ender med at have 40 pct. af slutlønnen eller 110 pct. af slutlønnen, afhænger af nogle vilkårligheder, som egentlig ikke vedkommer dem. De vil ikke kunne gennemskue sådan en ordning. Men den eneste forskel på denne ordning og hr. Bernhard Baunsgaards model er, at der skal kunne modregnes, når man kommer ned på negativ realrente, mens hr. Bernhard Baunsgaard vil modregne, når man kommer ned på en realrente under 1½ pct. Så synes jeg altså, at man skal hive sig selv gevaldigt op ved hårene, hvis man mener, at de kan gen-

[Wilhelm]

nemskue det, hr. Bernhard Baunsgaard foreslår. Han får en større dækningsgrad; det er der da ingen der bestrider. Men at det skulle være mere gennemskueligt, tror jeg ikke. Det er jo teknisk præcis den samme udviklethed, som ligger i aftalen mellem socialdemokratiet og regeringspartierne, og som hr. Bernhard Baunsgaard i betænkningen siger at de radikale er villige til at stemme for, hvis han får sin lille ændring igennem.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal sige til hr. Wilhelm: jo, jeg har læst det, og jeg ved også, hvad der kommer til afstemning. Jeg ved også godt, hvad der er hensigten med hr. Wilhelms forslag. Det er blevet nøje studeret. Der er nogle, der hævder, at det politiske spektrum herinde er sådan, at der er noget, der ligger meget langt til venstre, og noget, der ligger meget langt til højre. I stedet for sådan nogle yderpunkter mener jeg faktisk at det politiske spektrum er en cirkel, og jeg skal gerne erkende, at en hel del af vores ideologi når rundt på cirklen, sådan at det ligger tæt på de holdninger, VS har, bl.a. på disse områder.

Vi tør ikke i den givne situation forlade os på et parlamentarisk samarbejde med VS, og derfor vil vi ikke markere en tilslutning til VS. Men jeg skal fuldstændig erkende over for hr. Wilhelm, at vi har forstået, hvad det går ud på, og at der sådan set havde været megen logik i, at vi havde stemt for det, men vi mener altså ikke, at vi i dette tilfælde vil markere en parlamentarisk enighed med VS.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er jo ganske tydeligt, at hr. Wilhelm og jeg taler forbi hinanden. Jeg taler om, at jeg vil vende tilbage til efteråret for at søge at få gennemført en særlig afgiftsberegningsmetode for de individuelle opsparende, sådan at de kan forstå, hvorfor de skal betale af deres opsparing netop det og det beløb. Det kan lade sig gøre, men det er ikke noget nemt arbejde at gøre det, og derfor kan det ikke nås, inden vi tager på sommerferie. Når forligspartierne insisterer på, at det skal vedtages inden sommerferien, kan vi altså ikke

nå det i denne omgang. Det har intet med de 1½ pct. at gøre eller formen i øvrigt.

Arne Bjerregaard (KrF):

Kristeligt folkeparti og da specielt under tegnede hilser realrentebeskatningen med stor tilfredshed, både fordi der er så stort et flertal bag beskatningsforslaget, og da også fordi vi mener, det er nødvendigt at gennemføre en sådan beskatning, idet vi med en sådan beskatning hindrer, at fremtidens pensioner bliver af en størrelse, som samfundet ikke kan honorere, uden at man skal fremme en inflatorisk udvikling i samfundet.

Lovforslaget gør det, som det er alle bekendt, muligt for pensionister at opnå en realforrentning på op til 3,5 pct. og i visse tilfælde mere. Der er vel næppe nogen, der forestiller sig, at den reale produktionsværdiudvikling pr. år i Danmark i mange år frem i tiden vil være 3,5 pct.; snarere vil dette tal – endda under gunstige forhold – ligge på 1–3 pct. Altså får man en større tilskrivning, end der i grunden er produktionsmæssig basis for. Derfor må vi fra vor side sige, at truslerne om, at man vil ophæve pensionsordningerne, når man får denne beskatning, og tage pengene ud, er ganske tomme trusler. Hvor vil man gå hen og få forrentet sine penge bedre end i disse ordninger?

For det første betaler det offentlige jo 60 pct., når lønmodtagerne selv indbetaler hele beløbet, og derefter bliver renten skattefrit tillagt formuen, indtil der er opnået en realrente på 3,5 pct. Når man kun har indbetalt 40 pct. af beløbet, bliver den egentlige forrentning med en obligationsrente på 16 pct. faktisk 40 pct. Med den nu indførte realrentebeskatning vil under disse forhold de 40 pct. reduceres til 34 pct. før inflationsfradraget. Jeg har ingen fornemmelse af, at det nogen sinde vil blive muligt på andre områder at hente en forrentning af denne størrelse.

Ved de arbejdsgiverindbetalte pensioner bliver fordelene endnu mere markant for lønmodtagerne. Da arbejdsgiveren almindeligvis indbetaler to tredjedele, er resten én tredjedel, og nøjes vi med at indregne skattefordelen her med 50 pct., reduceres det egenindbetalte beløb til en sjettedel. Det svarer faktisk til, at med denne realrentebeskatning, som man nu indfører, vil det være muligt inden inflationsfradraget at opnå en forrentning på

[Arne Bjerregaard]

65 pct. Hvor vil man gå hen og få sådan en forrentning af sine indbetalte penge? Lad mig sige, at kristeligt folkeparti ikke ønsker og aldrig har ønsket at straffe pensionisterne, men vi ønsker og har altid ønsket at medvirke til en politik – og dermed også denne beskatning – der gør det muligt at fastholde en lav inflationsrate og dermed skabe mulighed for, at pensionisterne i fremtiden får udbetalt pensioner med værdi bag i stedet for papirpenge, som ingen købekraft har. Det er det, vi ønsker med dette, og derfor medvirker vi gerne til dette, ikke for at straffe pensionisterne, men for at give dem mulighed for at få nogle penge i fremtiden, som der er værdi i.

Lad mig sluttelig meddele, at vi stemmer for de ændringsforslag, som er stillet af ministeren, og som jo alle sammen er lempelser eller konsekvensændringer af disse lempelser. Vi vil selvfølgelig stemme for lovforslaget også ved tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg er selvfølgelig enig med hr. Arne Bjerregaard i konklusionen, men der var nu noget i hans regnestykke, jeg ikke helt forstod. Det skal jeg ikke fordybe mig meget i, for man kan stille tingene op på så mange måder – det har vi så sandelig været vidne til i den debat, der er foregået de sidste 2 år om pensionsbeskatningen.

Jeg vil bare sige, at jeg foretrækker nu at anskue det på den måde, at der er to former for skattebegunstigelse knyttet til disse ordninger. Den ene er, at man kan foretage fradrag i indbetalingssituationen og så først blive beskattet i udbetalingsituationen. Den fordel, der knytter sig til det, er jo i grunden en udjævning af livsindkomsten og dermed en afdæmpning af progressionen. Den har vi accepteret, og den accepterer vi fortsat. Den giver i sig selv en overordentlig rimelig tilskyndelse, en kraftig tilskyndelse til at gå ind i disse ordninger. Det er slet ikke det, vi beskæftiger os med i forbindelse med dette lovforslag. Det er alene spørgsmålet om, hvor hurtigt rentetilskrivningen på de penge, der er gået ind i systemet, skal kunne løbe. Der har været de begrænsninger i de reelle muligheder, som har været nævnt i debatten: i forhold til, hvordan samfundsøkonomien har

udviklet sig, i forhold til, hvordan andre ordninger er indrettet, og hvordan disse ordninger, vi her beskæftiger os med, tidligere har virket. Jeg tror, det er en bedre måde at anskue det på, og jeg tror faktisk, at hr. Arne Bjerregaards tal er mere vildledende, end de er vejledende.

Når jeg nu er heroppe, er der én ting til, jeg føler trang til at gøre en kort bemærkning om. Det er i forlængelse af hr. Bernhard Baunsgaards indlæg, som i grunden bragte den – for mig i hvert fald – yderligere afklaring, at de radikale også var med på dette forslag i den sidste ende. Det giver anledning til den, synes jeg, glædelige konstatering, at der faktisk kun er ét reelt oppositionsparti i sagen, det er fremskridtspartiet, og det, vi har hørt fra hr. Askjær Jørgensen, viser i virkeligheden, at der ikke engang er nogen helhjärtet opposition derfra.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foghel):

Jeg finder anledning til indledningsvis at takke de fire regeringspartiers ordførere for en enig og uforbeholden tilslutning til de ændringsforslag, der i dag er blevet præsenteret.

Det følger allerede af den aftale, der blev indgået mellem socialdemokratiet og regeringen den 13. december 1982, at dette lovforslag skulle blive til i et samarbejde, ikke blot i et samarbejde mellem aftalepartnere, men også med de institutioner, som er direkte berørt af lovforslaget. Dette samarbejde er fortsat efter sagens førstebehandling her i folketinget, og det er et resultat af dette samarbejde, at gode ideer og forslag og nye beregninger er kommet frem, og det er dette samarbejde, der, som det så rigtigt er blevet sagt, på ganske udramatisk måde har affødt disse ændringsforslag, som drejer sig enten om at præcisere eller om at give tekniske lempelser eller om at foreslå ændringer i fremgangsmåden.

Jeg er glad for, at disse ændringsforslag har fået den tilslutning, der er konstateret i dag, for der er ingen tvivl om, at lovforslaget derved bliver bedre. Jeg er specielt glad for, at der har været mulighed for at få tilslutning til, at der er en bemyndigelse specielt for pengeinstutterne. Det er jo ubestrideligt, at for så vidt angår pengeinstutterne har vi valgt et beregningsgrundlag, et beregnings-

[Ministeren for skatter og afgifter]

stem, som specielt giver pengeinstitutterne større vanskeligheder end pensionskasserne og livsforsikringselskaberne. Vi har med ændringsforslagene givet, synes jeg selv, vældige tekniske lempelser i denne beregningsmetode, men det kan meget vel vise sig, når arbejdet går i gang i pengeinstitutterne, at der er brug for andre teknikker, at der er brug for andre beregningsmetoder, som ikke vil have den store økonomiske betydning, som ikke vil forandre provenuberegningerne, men som kan betyde en hjælp til netop det, som hr. Bernhard Baunsgaard også var inde på: at gøre systemet mere forståeligt for kunderne.

Jeg er nu ikke sikker på, at det er så uforståeligt, eller at det vil være mere vanskeligt at forklare kunderne konsekvensen af dette lovforslag, end det er at forklare dem konsekvenserne af andre lovforslag. Hvad lovforslaget går ud på, fremgår jo ganske tydeligt af den oprindelige aftale af december 1982. Hvorledes det beregnes er et teknisk spørgsmål, og beregningerne adskiller sig ikke fra de hundredvis af beregninger, vi i øvrigt som kunder får foretaget i forsikringselskaber, banker og sparekasser.

Hr. Bernhard Baunsgaard har bebudet et radikalt forslag til ændring til efteråret. Jeg er frygtelig spændt på, hvad dette forslag skal gå ud på. Det kan da godt være, at man kan finde på noget fuldstændig nyt. Det ændringsforslag, vi har set hidtil fra pengeinstitutterne, synes jeg ikke opfylder de krav, som hr. Bernhard Baunsgaard mener skal opfyldes. Men vi får vel se. Så må vi til sin tid tage stilling til det.

Det er mig ligeledes magtpåliggende at understrege det, som fru Marianne Bentsen-Pedersen sagde, at den bemyndigelse, der er givet til ministeren gennem ændringsforslaget, naturligvis ikke vil blive brugt til at ændre provenuet, men kun til eventuelt at ændre de tekniske fremgangsmåder.

Jeg kan ikke følge det radikale venstres ændringsforslag om at give en garantiordning for kollektive opsparinger. Det er egentlig det, det går ud på, nemlig at de, der opsparer kollektivt, i de situationer, hvor realrenten går ned under 3½ pct., skal have en statsgaranti, mens den garanti ikke gælder for alle andre, der opsparer individuelt. Jeg synes i virkeligheden heller ikke, der er behov for det. Forholdet er jo simpelt hen det enkle, at ingen, hverken hr. Bernhard Bauns-

gaard eller andre, med sikkerhed kan sige, hvor stor realrenten vil blive fremover, om den vil blive 1 pct., 2½ pct. eller 3½ pct., og den foreslåede garanti, hvis realrenten er under 1½ pct., sikrer jo ikke på nogen måde nogen bestemt realforrentning af pensionsopsparing. Den vil naturligvis påvirke gennemsnittet med en bagatel, og det er såmænd ikke, fordi der er så mange penge i det, at jeg afviser det, men jeg afviser det, fordi det er i modstrid med selve ideen i lovforslaget. Det er jo ikke en lovgivning om statsstøtte til kollektiv opsparing, men en lovgivning om realrentebeskatning, der falder bort, når realrenten er under 3½ pct.

Jeg synes, det er interessant i denne forbindelse at vide, at i de sidste 36 år – i perioden fra 1946 til 1982 – har realrenten kun i 10 år været over 3½ pct., så havde vi haft realrentebeskatningen i de sidste 36 år, ville det kun have givet beskatning og provenu til staten for så vidt angår 10 af de pågældende 36 år.

Det fører mig til en enkelt bemærkning til hr. Wilhjelm, der her luftede nogle fremtidsvisioner om, hvad der ville ske, såfremt realrentebeskatningen ikke gav det provenu, som den antagelig vil give i de næste 2-3 år. Jeg skal heller ikke udtale mig om de år, der følger efter. Nu går jeg ud fra, at hr. Wilhjelm ikke vil være i stand til på afgørende måde at påvirke den politiske fremtid, men det giver mig anledning til at understrege, at i aftalen af 13. december 1982 er der afgivet en klar erklæring fra de fire regeringspartier og socialdemokratiet om, at de ikke herudover vil medvirke til nogen yderligere afgifts- eller skattelovgivning vedrørende pensionsopsparing, der er sket inden den 1. januar 1984. Jeg synes, at i hele den diskussion, der har været i offentligheden om denne realrentebeskatning, er det, ligesom man har overset det, som for regeringen har været en meget væsentlig ting, at et flertal i dette folketing – og antagelig et flertal, der også vil eksistere mange år frem i tiden – har afgivet den udtrykkelige erklæring om, at man ikke vil medvirke til yderligere afgifts- eller skattelovgivning vedrørende pensionsopsparing, der er sket før 1. januar 1984. Det er efter min mening et af de centrale punkter i forbindelse med det lovforslag, der foreligger.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er skuffet over, at ministeren ikke gav tilsagn om at imødekomme de ændringsforslag, som pengeinstitutterne havde ønsket at få igennem. Jeg er enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at det burde vi have afklaret, men jeg forstår nu, at ministeren mener, at det er der ikke nogen grund til. Så er vi altså i den situation, at vi må prøve på sammen med det radikale venstre at få det op som forslag til lovændringer i næste folketings-samling.

Jeg havde også håbet på, at vi under debatten havde fået en afklaring på, hvorvidt det konservative folkeparti mente, at det her er noget permanent. Hr. Gammelgaard har fortalt, at det, man nu gennemførte, er noget, man er tvunget til, men jeg mener ikke, vi kan slutte denne debat uden at få en klar melding fra det konservative folkeparti, om man nu mener, at denne beskatning er noget permanent. Hvis den parlamentariske situation skulle ændre sig sådan, at vi havde mulighed for at ophæve den igen, vil man så præcis være med til fra det konservative folkepartis side at ophæve denne urimelige skat, som aldrig burde have været indført, hvis man læser de valgudtalelser, der kom fra det konservative folkeparti forud for sidste folketingsvalg?

Hr. Lykketoft mente ikke, at fremskridtspartiet helhjertet går imod det her. Jo, det gør vi i allerhøjeste grad. Men hvis hr. Lykketoft vil medvirke til, at vi afliver det indkomstskattesystem, samfundets skurk, som fyldte 80 år den 15. maj 1983, så er det klart, at det kan indgå i forhandlingerne, at vi diskuterer den udskudte skat, der ligger i disse pensionsopsparinger. Men så lang tid vi ikke kan få indkomstskattesystemet ophævet, er vores hjerte fuldt og helt på de lønmodtageres side, der bliver belusket og bedraget ved gennemførelsen af dette lovforslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har kun nogle ganske få bemærkninger. Ministeren for skatter og afgifter sagde, at dette er ikke en lov om statsgaranti eller statsstøtte til pensionisterne. Nej, men det er et indgreb i en opsparing, som disse folk foretager, en opspraing, som de ikke behøver at foretage, og der har jo været røster fremme om, at mange er ved at opsigte deres pen-

sionsopsparing. Pensionsopsparing kan samfundet ikke undvære. Derfor er det meget væsentligt, at man sikrer dem rimelig pension, når de sparer op. Jeg henviser til et bilag, jeg har bedt om at få optrykt i betænkningen. Gennemsnittet for realrenten var i årene 1965-72 i Danmark 2,4 pct., i de følgende år lå den under, hvorpå den i årene 1975-82 var steget til 7,6 pct. Jeg vil gerne have, at også når realrenten er positiv, men under 1½ pct., gives der adgang til fremføring og modregning i de kommende gode år. Jeg tror, at det sikrer, at vi fortsat har en meget stor pensionsopsparing.

I anledning af hr. Lykketofts bemærkninger skal jeg gentage, at det radikale venstre er tilhænger af princippet om beskatning efter realrenteforslaget, men jeg vil følge udviklingen meget nøje, og jeg vil fremsætte forslag om ændringer, når det viser sig, hvad jeg stærkt frygter, at denne lovgivning ikke opfylder det, som man har sat sig som mål fra forligspartiernes side, nemlig at sikre pensioner på lige fod med statslige og andre offentlige pensioner og sikre rimelige pensioner i det hele taget.

Jeg vil her stille mig akkurat ligesom jeg stillede mig, dengang det var lykkedes at skabe flertal for en ny formuebeskatning uden om det radikale venstre, hvor jeg sagde, at vi ville følge udviklingen, vi ville komme med forslag til ændringer. Hvad der er sket i den anledning og gennem vore forslag til ændringer på formueskatteområdet, kan jeg vel illustrere ved et enkelt tal: da man gennemførte det forslag, vi var meget usikre over for, var der 150.000, der blev belastet med formueskat; da vi havde gennemført vore forslag til ændringer, var der 25.000 tilbage - 1/4 af det oprindelige. Jeg tror, at denne lovgivning trænger til korrektion akkurat ligesom formueskatteoven, og vi vil følge det op - første gang til efteråret.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Det ville nok på alle områder være morsomt, men når det lige præcis drejer sig om pensionsbeskatningen, synes jeg, det er ikke mindre end urkomisk, når skatteministeren - minister for en regering omfattende venstre, konservative og CD - påberåber sig, at nu har regeringspartierne afgivet en klar erklæ-

[Wilhelm]

ring om, hvad de vil på dette område. Man skal have en hukommelse, der i hvert fald er væsentlig mindre end 8 måneder, for at tage det alvorligt.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Må jeg sige til hr. Askjær Jørgensen – og mit svar vil også i nogen grad dække hr. Bernhard Baunsgaard – at med de ændringsforslag, der fremkommer i dag, er der sket en væsentlig imødekomme af de indvendinger og de ønsker, der er rejst fra bankers og sparekassers side. Når vi ikke har kunnet gå længere i retning af at imødekomme banker og sparekasser, hænger det sammen med, at det naturligvis er regeringens opgave i denne situation at skabe en balance mellem forskellige konkurrerende institutioner.

Jeg vil gerne sige så klart, som det er muligt, at dette lovforslags formål er jo ikke at gøre livet vanskeligere for pengeinstitutterne eller at gøre livet vanskeligere for livsforsikringsselskaberne eller for pensionskasserne. Tværtimod har vi forsøgt at finde et system, som det skulle være muligt for de pågældende institutioner at administrere så lempeligt som muligt. Men der er en balance, som det ikke altid er nemt at finde. Jeg kan da sige, at efter at vi har været imødekomme over for banker og pengeinstitutter, har vi straks fået protester fra de andre institutioner, som mener, at man har givet banker og sparekasser en fordel, som de andre ikke har fået. Vi forsøger at lave en balance og kan derfor ikke imødekomme nogen part 100 pct., selv om vi som sagt intet ønske har om at gøre livet vanskeligere for nogen af dem, der administrerer ordningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2, ændringsforslag nr. 1–6, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 7–10, § 4, således ændret, ændringsforslag nr. 11, § 5, således ændret, §§ 6 og 7, ændringsforslag nr. 12–20, § 8, således ændret, § 9, ændringsforslag nr. 21–24 og § 10, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 25

forkastedes, idet 16 stemte for, 131 imod.

Ændringsforslag nr. 26 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 25.

§ 11, ændringsforslag nr. 27 om en ny affattelse af § 12, § 12 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 28–30, § 13, således ændret, ændringsforslag nr. 31, § 14, således ændret, ændringsforslag nr. 32 om en ny affattelse af § 15, § 15 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 33 og 34, § 16, således ændret, § 17, ændringsforslag nr. 35–37, § 18, således ændret, ændringsforslag nr. 38 om en ny affattelse af § 19, § 19 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 39–41, § 20, således ændret, §§ 21–23, ændringsforslag nr. 42 om en ny affattelse af § 24, § 24 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 43–45, § 25, således ændret, §§ 26 og 27, ændringsforslag nr. 46, § 28, således ændret, og §§ 29 og 30 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredjebehandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 182:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

(Fremsat 6/4 83. Første behandling 9/5 83. Betænkning 26/5 83).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.